

de profundă trebuie să fi fost rana provocată de descoperirea adevăratei fețe a Lidei — în care văzuse întruchiparea supremei frumuseți spirituale — că s-a osîndit să poarte, într-o necurmată tăcere, pînă în mormînt, durerea de a fi petrecut peste zece ani din viață robit din dragoste unei făpturi necunoscute ? Ori, poate ?...

atit mai puțin să-l fi îndemnat a o citi. Mă aflam însă lăsat singurel în încăpere, pradă unor gânduri fără rădăcini limpezi, pe care nu credeam că e cazul să le și împart cu altcineva. Am citit, astfel, mărturisesc, într-o doară, cele șase versuri. Apoi, le-am mai citit o dată. Apoi, mai cu luare-aminte, încă o dată. Și le-am copiat

Dau să ies și eu la aer proaspăt. Imi cad însă ochii pe o vitrină, în fața ferestrei. Conține un singur exponat : o carte, cred în ediție princeps. Dar sint convins, o carte nu scoasă de celebrul, mult hulitul librar-editor din Karlsruhe, K. F. Macklot, pe care, pentru hirtia proastă folosită la tipărirea scrierilor poeților vremii, Goethe nu s-a dat în lături a-l socoti, într-un răutăcios, dar subtil calambur (poate cu o ascunsă maliție și la adresa scrierilor tipărite), drept părinte etimologic al maculaturii (macklot-ură). Cartea expusă, așa izolată în vitrină, îmi luase ochii ; părea nu numai legată cu scrupulozitatea și cu arta pe care legătorii de cărți de azi nici nu știu dacă știu să le mai practice, dar și tipărită pe o hirtie rezistentă la eroziunile vremii și cu o literă nespus de limpede, frumos și delicat desenată. Pagina la care era deschisă oferea, spre lectură desigur, un scurt poem — în nouă versuri. Nu cred, în goana, mai degrabă protocolară, a unor vizitatori cum eram, ca poezia să-i fi atras cuiva atenția, cu

INTRE CELE DOUA LUMI

*„Uneia doar să-apații
Pe-unul doar să-l poți cinsti
Între inimă și gînd, ce legămint !
Lida — miez al fericirii-intime
William — stea-n prea clara înălțime,
Mulțumită vouă sint ce sint,
Zile, ani s-au scurs și tot
Orele de atunci, socot
Harului meu preț c-au dat și avint.“*

Am ieșit apoi, cu ochii pe bucata de hirtie pe care copiasem versurile. La această a patra lectură, sentimentul inițial încercat, la prima vista, că ceva similar, dar nu din Goethe, mai citisem, se întărise. Ba, eram încredințat că — dincolo de un prețios document (nu doar autobiografic) privind ceva din arta și din sistemul artei poetice goetheene — mă întilnisem, în casa din Kochberg a Charlottei von Stein, cu Emineseu. Trebuia însă să verific acasă că întilnirea nu era chiar o năzărire...

NOTE • NOTE • NOTE • NOTE • NOTE

Memoria documentelor

Iașii vechilor zidiri și ai monumentalelor edificii de azi au un muzeu teatral despre care se scrie și se vorbește puțin. Muzeele similare din București, Craiova, Arad sint cercetate cu stăruință pentru tezaurul lor documentar ; Muzeul teatrului din Moldova își așteaptă încă harnicii scormonitori. Amenajat în istorica locuință a lui Alecsandri, el adăpos-

tește vestigii de preț, ca manuscrisul piesei *O repetiție moldovenească* a lui Costache Caragiale, mobilier din camerele lui Alecsandri, obiecte și manuscrise rămase de la Millo, precum și cărți, afișe, desene, lucruri grăitoare despre evoluția scenei moldave, de la G. Asachi la Miluță Gheorghiu. Ultimele trei decenii de teatru nu sint încă ilustrate, și e păcat, căci Naționalul are și azi valori remarcabile.

Este lăudabil efortul muzeografic, de a cuprinde cit mai multe nume de rezonanță în desfășurări iconografice — de la Ne-

culai Luchian la G. Popovici —, precum și tendința de a încadra istoria scenei moldave în mișcarea teatrală națională ; dar tematica expunerii nu marchează riguros o desfășurare cronologică. Un muzeu de teatru este o „poveste“ în imagini a scenei, de la origini pînă azi, și vizitatorul trebuie să fie lămurit asupra etapelor istorice. Oricum, valoarea documentelor, modernele condiții de expunere, prestigiul edificiului, îndreptățesc convingerea că muzeul teatral din Iași este un focar de cultură.

I. N.